

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA O'QUVCHILARDA IJTIMOIIY KO'NIKMALARNI RIVOJLANTIRISH: IJTIMOIIY O'ZARO MUNOSABATLAR VA GURUHDA ISHLASH KO'NIKMALARINING AHAMIYATI

Sobirjonova Dilyora

Xalqaro Nordik Universitetining 1-kurs talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich ta'limda o'quvchilarda ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirishning zaruriyati va bu jarayonda ijtimoiy o'zaro munosabatlar hamda guruhda ishlash ko'nikmalarining ahamiyati tahlil qilinadi. Bolalarning ijtimoiylashuvi, ularning jamiyatga moslashishi, bir-biriga hurmat bilan yondashishi hamda samarali guruh faoliyatida ishtirok etishi uchun boshlang'ich ta'lim muhim poydevor hisoblanadi. Maqolada ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishning usullari, didaktik yondashuvlar va ularning o'quv jarayonidagi o'rni ochib berilgan.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, ijtimoiy ko'nikmalar, guruhda ishlash, ijtimoiy o'zaro munosabatlar, didaktik yondashuv.

Kirish

Bugungi globallashuv davrida yosh avlodni ijtimoiylashuvi masalasi dolzarbdir. Boshlang'ich ta'lim nafaqat akademik bilimlarni, balki ijtimoiy ko'nikmalarni ham shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Bolalarning ijtimoiy o'zaro munosabatlarni o'rganishi va guruhda ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish orqali ular jamiyat hayotida muvaffaqiyatli ishtirok etishlari mumkin. Ushbu maqolada boshlang'ich ta'limdagi ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirish jarayonlari tahlil qilinadi.

Asosiy qism

1. Boshlang'ich ta'limning ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishdagi roli

Boshlang'ich ta'lim bosqichi bolalar hayotining muhim davridir. Shu davrda ularning xarakteri, o'z-o'zini anglash va ijtimoiy faolligi shakllanadi. Ijtimoiy ko'nikmalar – bu jamiyatda insonning muvaffaqiyatli faoliyat yuritishiga imkon beruvchi asosiy malakalardir. Guruhda ishlash, tengdoshlar bilan muloqot qilish va muammolarni birgalikda hal qilish kabi ko'nikmalar bolaning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishiga xizmat qiladi.

2. Ijtimoiy o'zaro munosabatlarning ahamiyati

Bolalar ijtimoiy munosabatlarni o'yin, dars va kundalik muloqot jarayonida o'rganadilar. Bu jarayon ularga bir-birlariga hurmat bilan munosabatda bo'lishni, tinglash va tushunishni o'rgatadi. O'quvchilarning jamoada ishlash ko'nikmalari rivojlanishi orqali ular o'z fikrini erkin ifoda eta olish, boshqalarning nuqtai nazarini qabul qilish va murosaga kelish qobiliyatlarini egallaydilar.

3. Guruhda ishlash ko'nikmalari va ularning rivojlanish usullari

Guruhda ishlash dars jarayonida ham, sinfdan tashqari tadbirlarda ham muhim ahamiyatga ega. Ushbu ko'nikmalarni shakllantirish uchun:

- Rol o'yinlari (masalan, ijtimoiy muammolarni hal qilishga oid ssenariylar);
- Hamkorlikda loyihalar ishlab chiqish;
- Guruhdagi vazifalarni teng taqsimlash kabi metodlar qo'llanilishi mumkin.

4. Didaktik yondashuvlar

Boshlang'ich ta'limda ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirishda o'quv dasturlari va pedagogik yondashuvlar muhim rol o'ynaydi. Didaktik yondashuvlar quyidagilardan iborat:

- O'yinli yondashuvlar;
- Muloqotga asoslangan topshiriqlar;
- Refleksiya va fikr-mulohazalar o'tkazish.

Xulosa

Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarda ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirish ularning kelajakdagi ijtimoiy faolligi va muvaffaqiyati uchun mustahkam poydevor yaratadi. Ijtimoiy o'zaro munosabatlar va guruhda ishlash ko'nikmalarini shakllantirish jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash muhimdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Vygotskiy, L.S. 'Pedagogik psixologiya.' – Moskva, 1982.
2. Dewey, J. 'Democracy and Education.' – New York, 1916.
3. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (WHO). 'Ijtimoiy-emotsional o'qitish va o'rganish bo'yicha tavsiyalar.' – Jeneva, 2019.
4. O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi. 'Boshlang'ich ta'lim dasturi.' – Toshkent, 2023.
5. Karpov, A.O. 'O'quvchilarda kommunikativ ko'nikmalarni shakllantirish.' – Moskva, 2015.